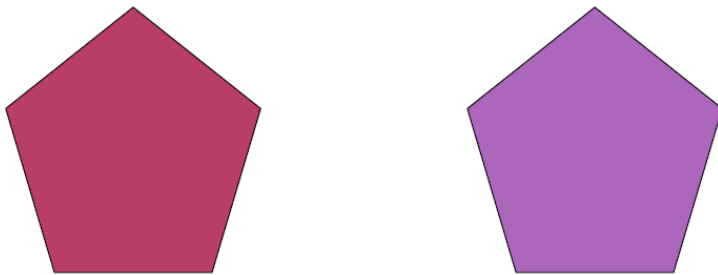

2.1. SHODNÉ ÚTVARY

https://www.youtube.com/watch?v=_3lqXUxq-jE

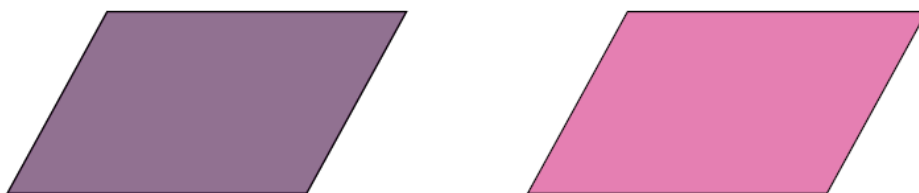
Matematici popisují takové rovinné útvary jako „shodné.”

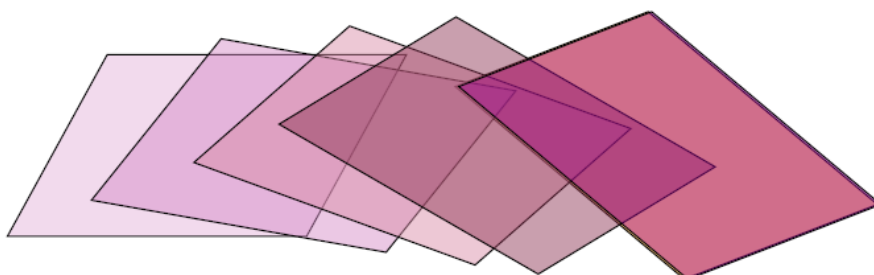
Shodné útvary musí mít – stejný tvar
- stejnou velikost

Shodné obrazce jsou takové obrazce, které se po přemístění kryjí.

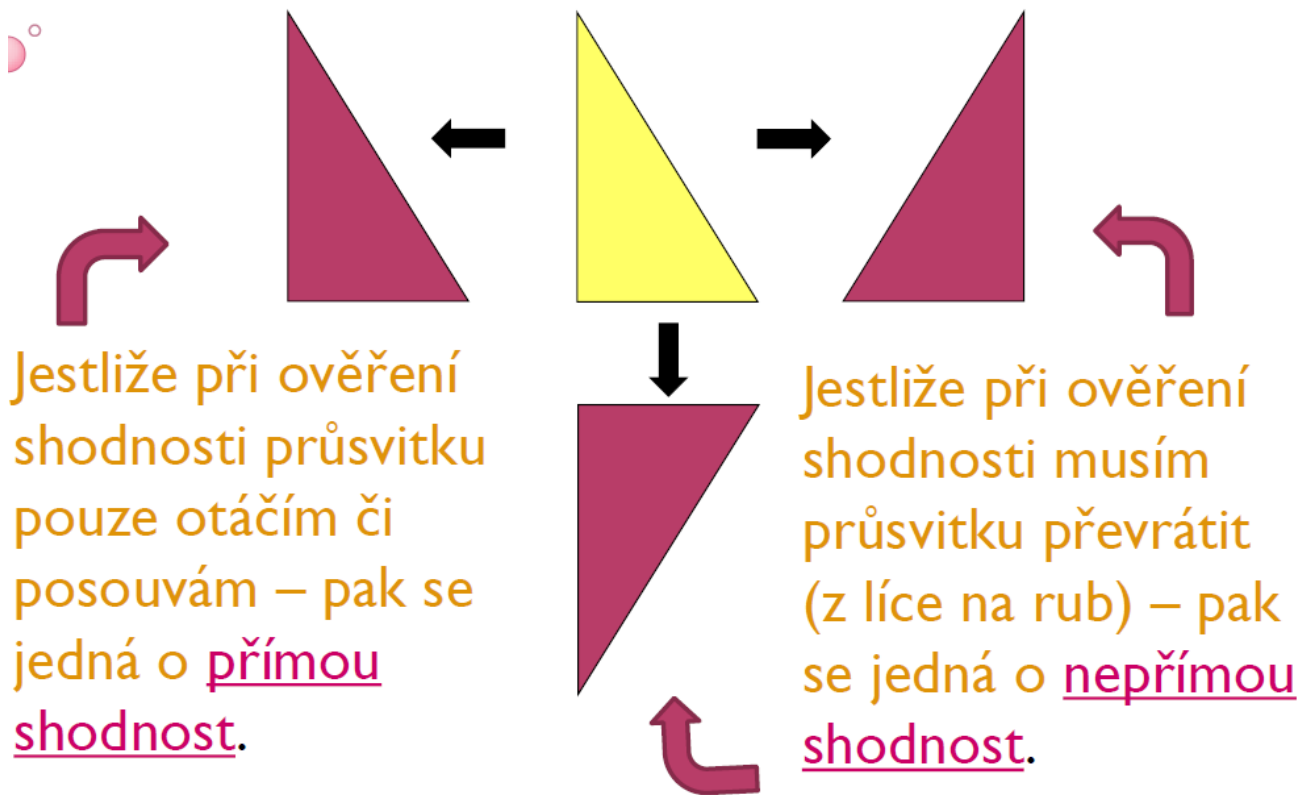
- Shodnost rovinných útvarů ověřujeme pomocí průsvitky. Jeden z obrazců obkreslíme na průsvitku a pak ji přesuneme na druhý obrazec.

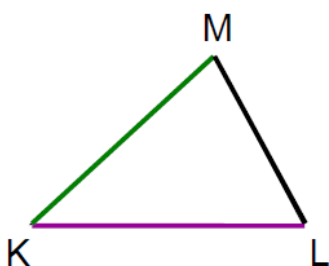
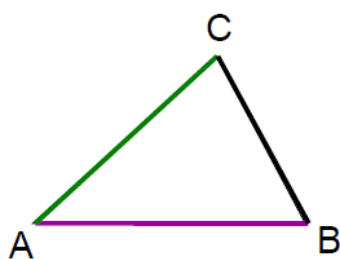
Jestliže se obrysy obou útvarů přesně překrývají, můžeme říct, že jsou útvary shodné.

Shodné obrazce jsou takové obrazce, které se po přemístění kryjí.

Přímá shodnost

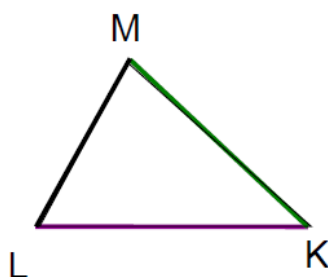
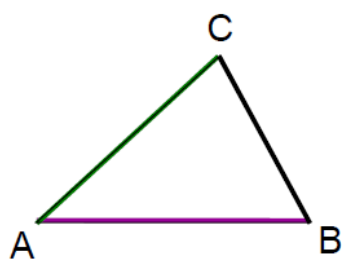
Platí:

$$|AB| = |KL|$$

$$|BC| = |LM|$$

$$|AC| = |KM|$$

Nepřímá shodnost (zrcadlový obraz)

Platí:

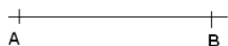
$$|AB| = |KL|$$

$$|BC| = |LM|$$

$$|AC| = |KM|$$

Shodné úsečky

- každé dvě úsečky stejné délky jsou **shodné**

$|CD| \cong |AB|$

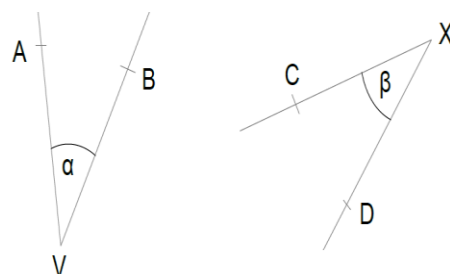
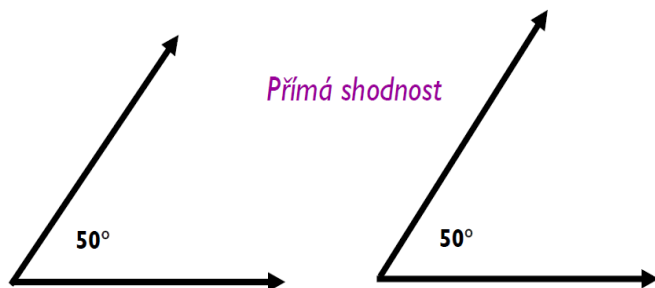
Shodné úhly

- každé dva úhly stejné velikosti jsou **shodné**

Nepřímá shodnost

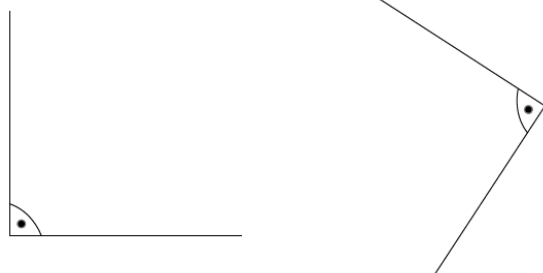

Přímá shodnost

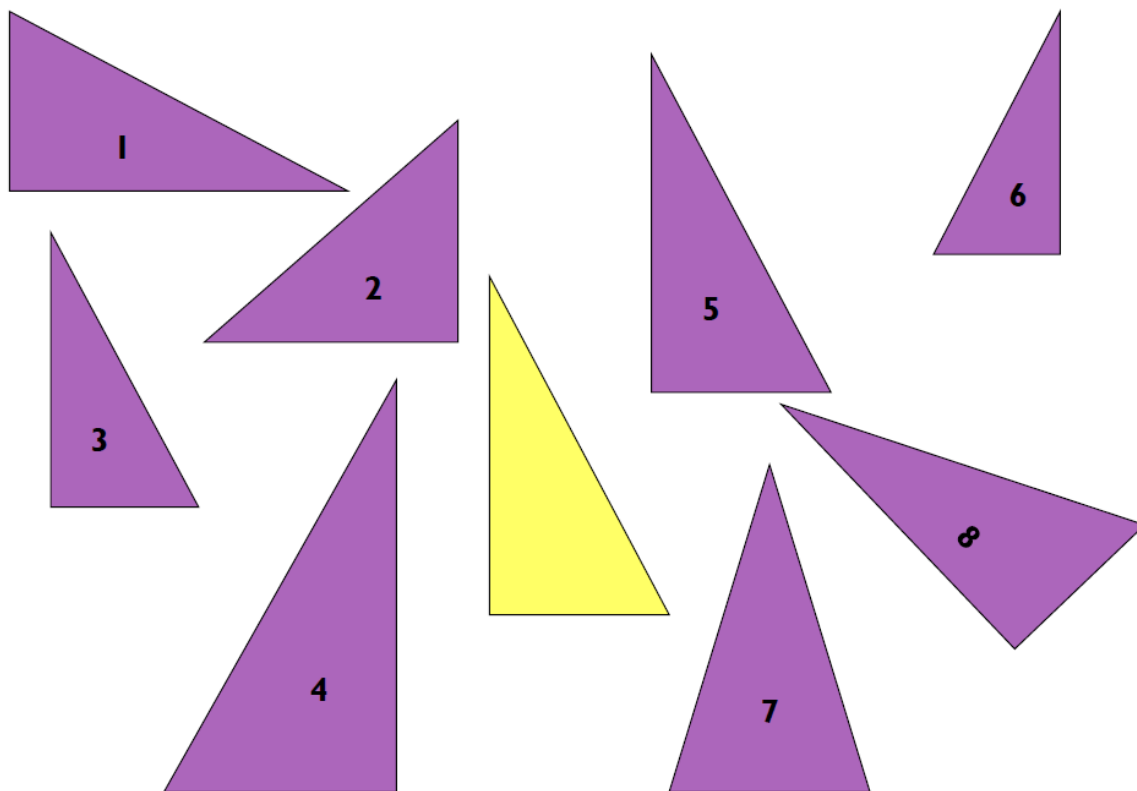

Zapisujeme: $\sphericalangle AVB \cong \sphericalangle CXD$ nebo $\alpha = \beta$

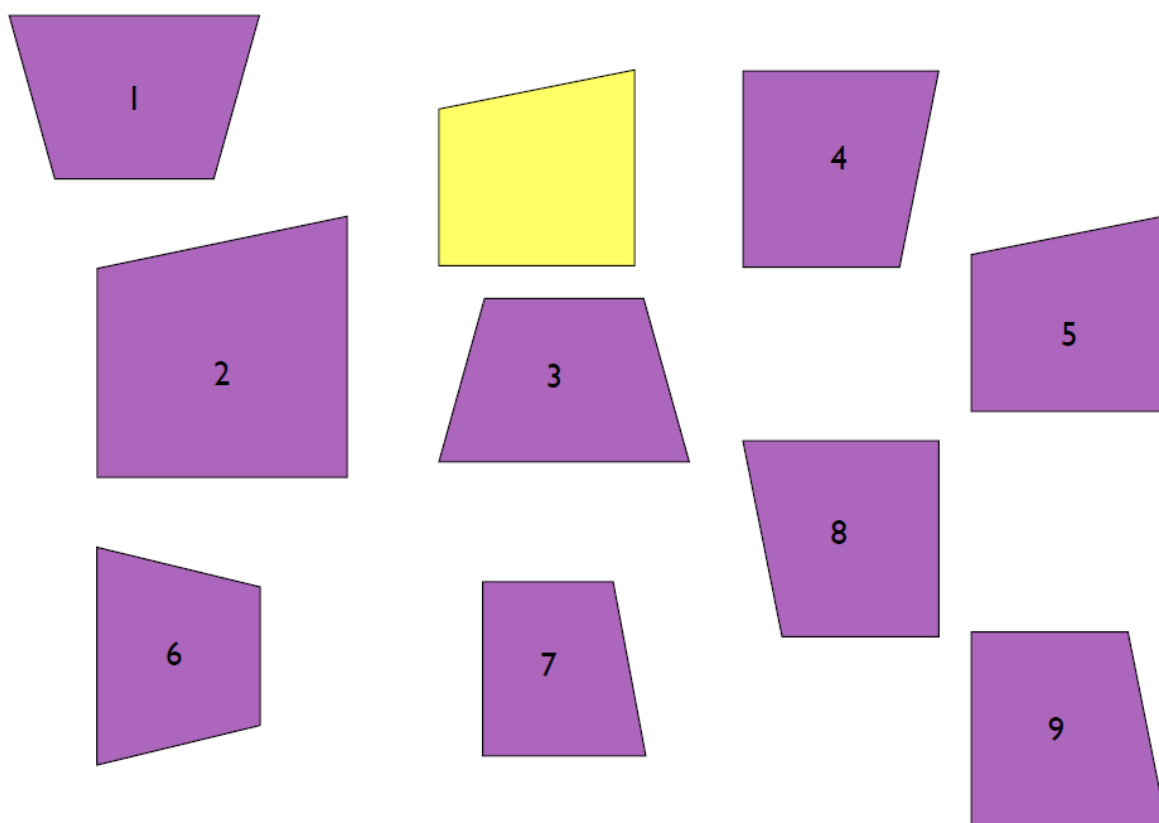
Každé dva **pravé úhly** se dají na sebe položit tak, že se kryjí. Jsou **shodné**.

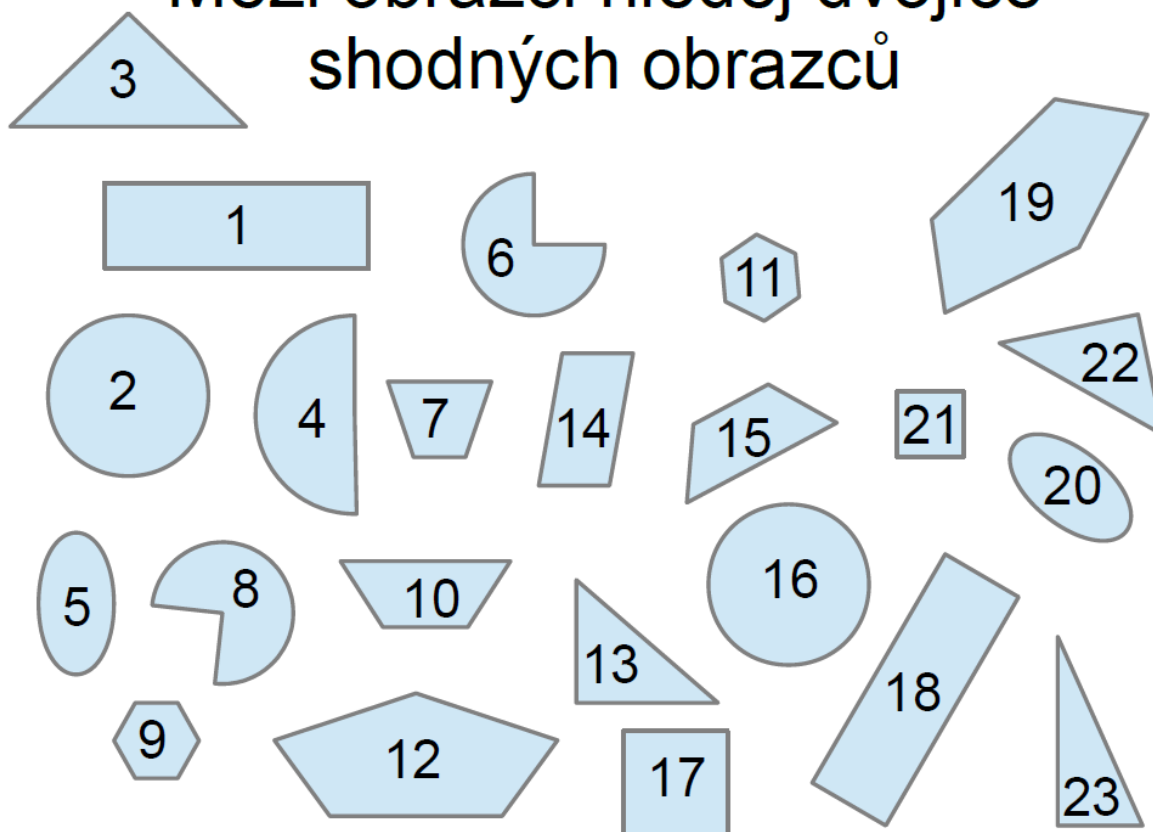
Které z daných trojúhelníků jsou shodné se žlutým trojúhelníkem?

A které z těchto útvarů jsou shodné se žlutým útvarem?

Mezi obrazci hledej dvojice
shodných obrazců

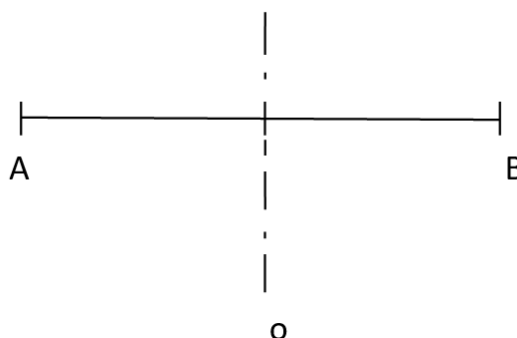
2.2. OSOVÁ SOUMĚRNOST

Vyrob pomocí nůžek a barevného papíru libovolný osově souměrný útvar a nalep ho do sešitu.

Všechny útvary v osově souměrnosti jsou **nepřímo shodné!!!**

Osa úsečky je přímka, která prochází středem úsečky a je k této úsečce kolmá. Osu rýsujeme vždy **čerchovaně** a značíme ji ***o***

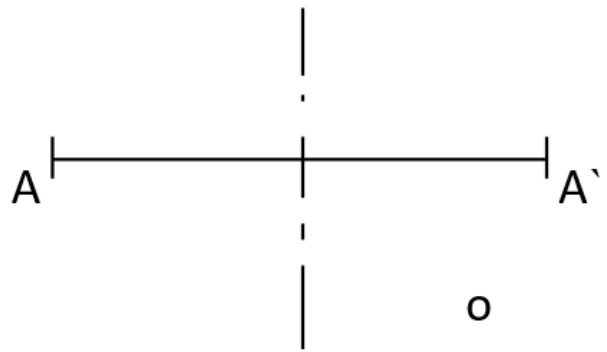
Použij kružítko!

Osově souměrné body – jsou body, které mají stejnou vzdálenost od osy ***o***.

Bod A je vzor bodu A', A' je obraz bodu A.

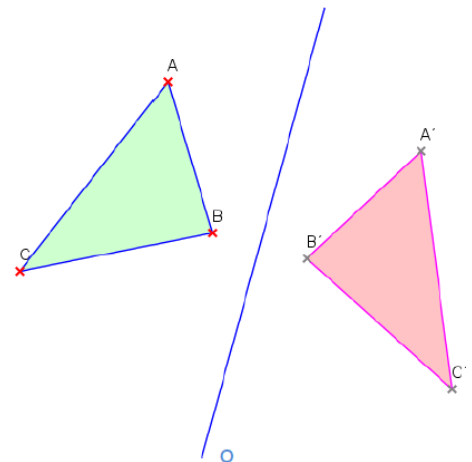
A → A'
vzor   obraz

Body ležící na ose souměrnosti nazýváme samodruhé (zobrazí se sami na sebe)

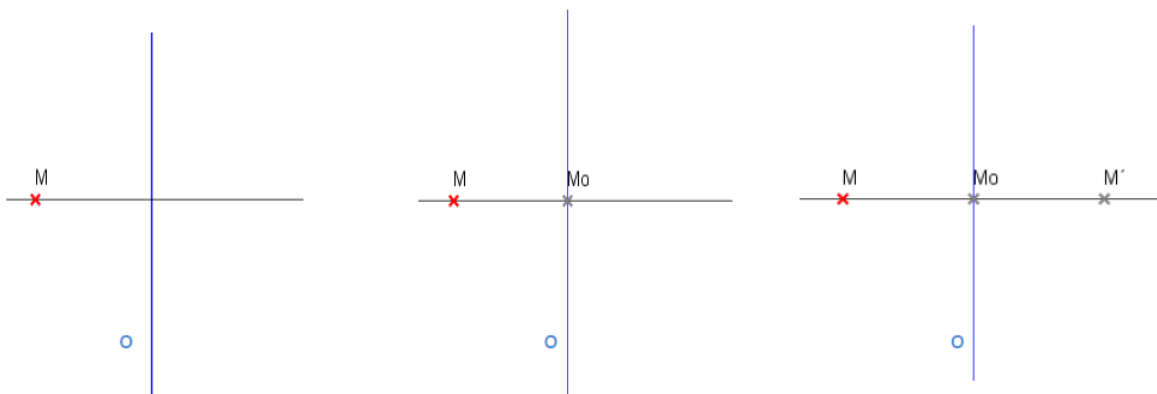
Osově souměrné útvary podle osy

- útvary jsou shodné
- jejich vzdálenost od osy je shodná

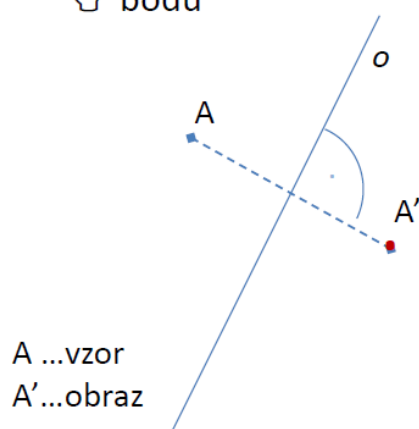
Jak sestavit osově souměrné obrazce ?

- vedeme kolmici bodem **M** k ose **o** a jeho vzdálenost přeneseme na druhou polovinu

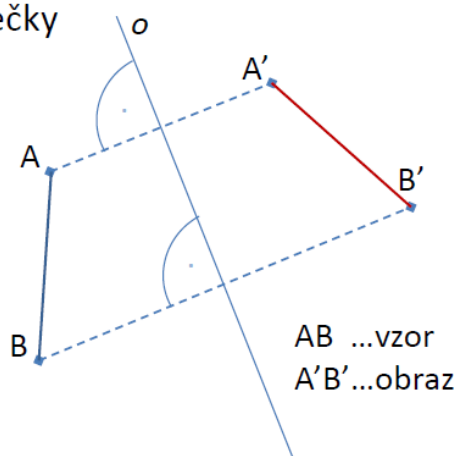

Sestrojení obrazu útvaru podle dané osy

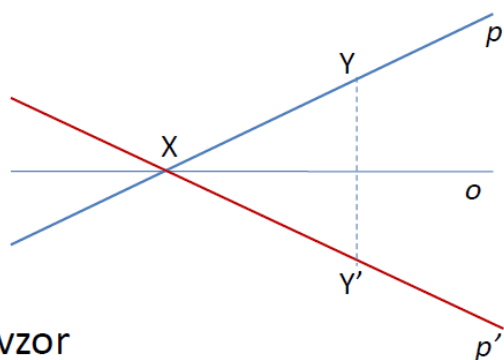
☝ bodu

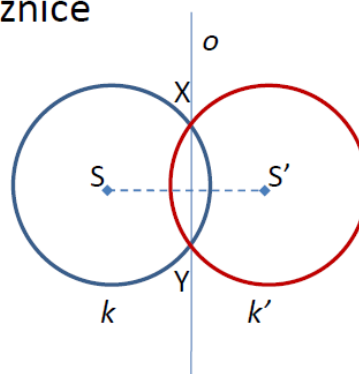
☞ úsečky

☝ přímky

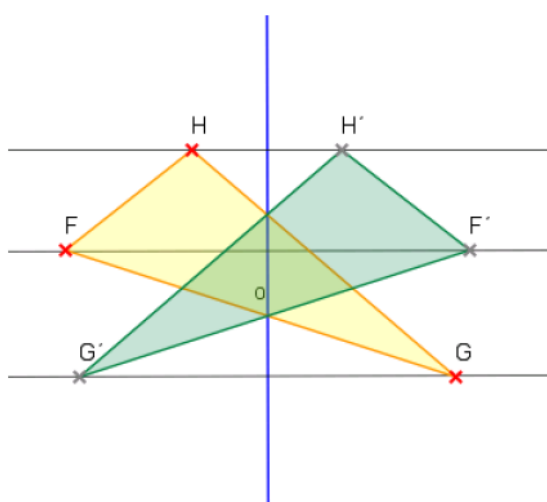
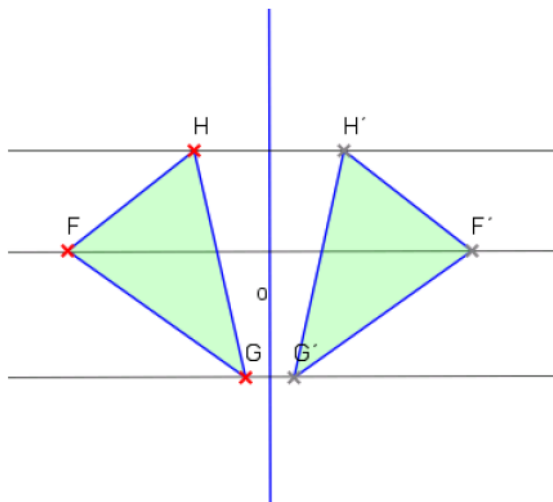
☝ kružnice

Postup rýsování osově souměrného trojúhelníka

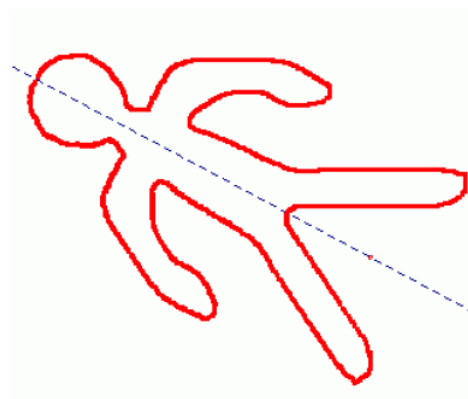
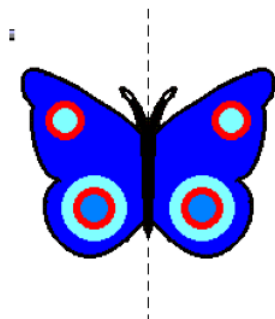
https://www.youtube.com/watch?v=X0KSHleJ_zM

➤ Trojúhelník souměrný podle osy o

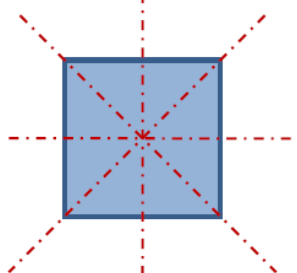
2.3. OSOVĚ SOUMĚRNÉ ÚTVARY

OSA je přímka, která rozdělí **osově souměrné útvary** na dvě shodné části. Tyto části se překrývají.

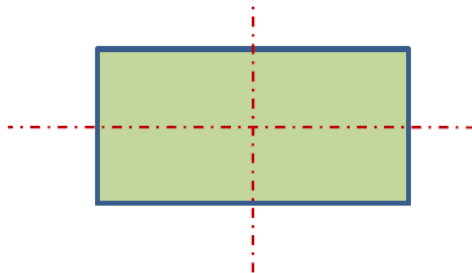
Osově souměrné čtyřúhelníky a počet jejich os souměrnosti

čtverec

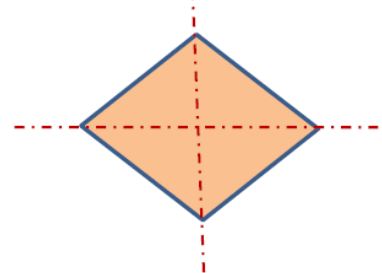
4 osy souměrnosti

obdélník

2 osy souměrnosti

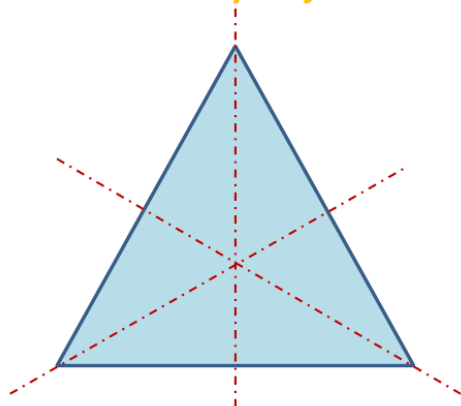
kosočtverec

2 osy souměrnosti

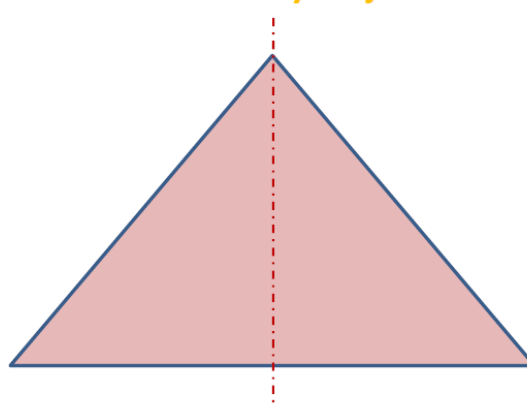
Osově souměrné trojúhelníky a počet jejich os souměrnosti

rovnostanný trojúhelník

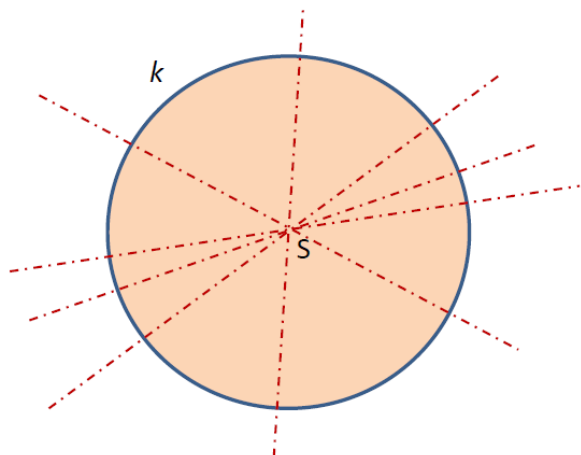
3 osy souměrnosti

rovnoramenný trojúhelník

1 osa souměrnosti

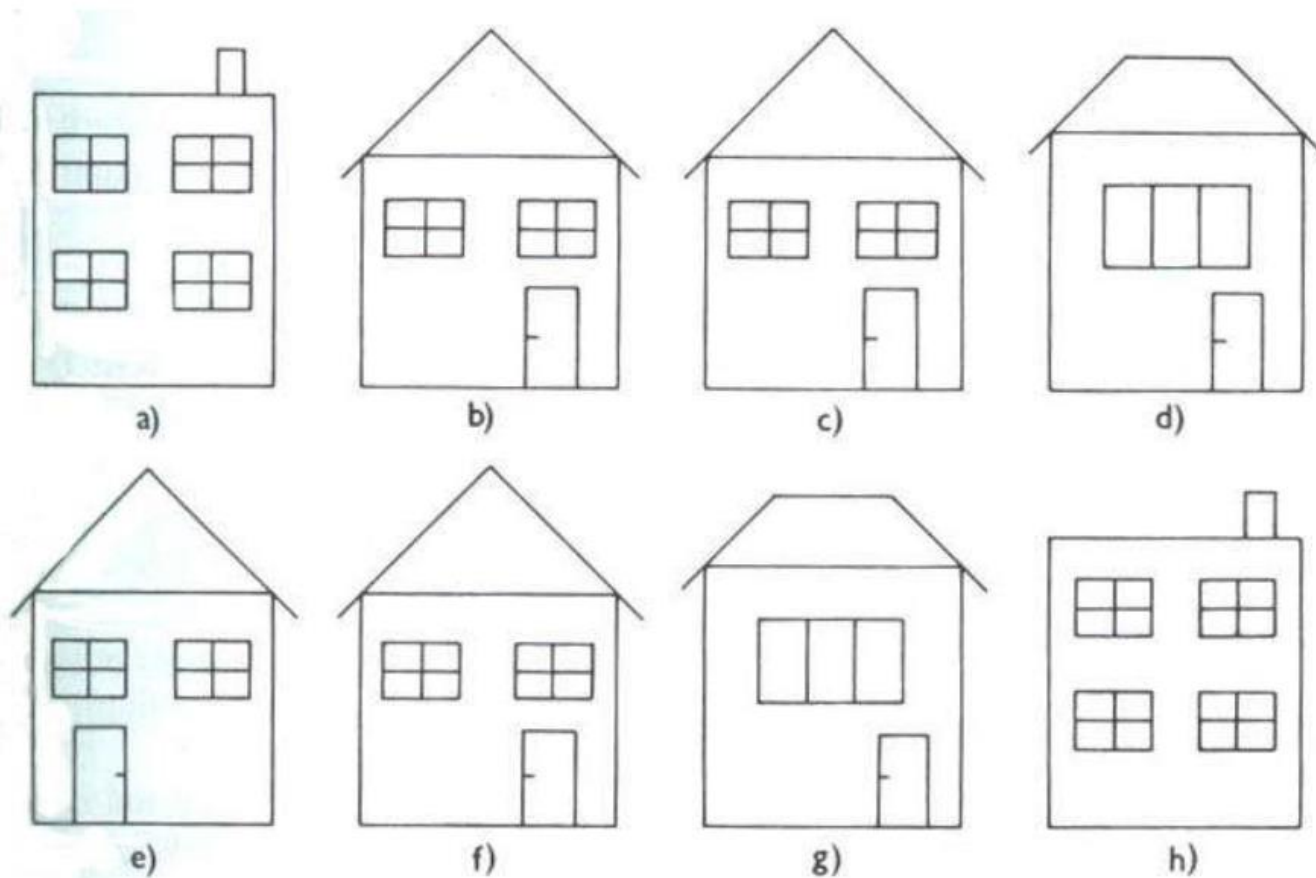
**Kružnice, kruh mají nekonečně mnoho os
souměrnosti, které vždy procházejí středem
kružnice (kruhu)**

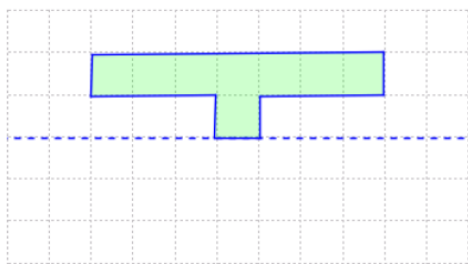
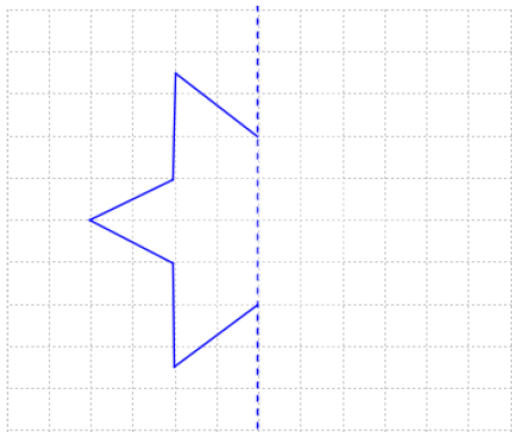
Úkoly na procvičení:

<https://www.umimematiku.cz/cviceni-osova-soumernost>

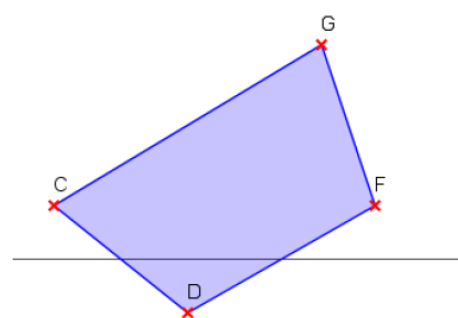
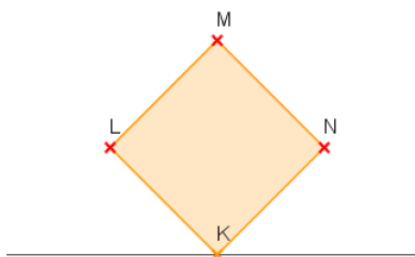
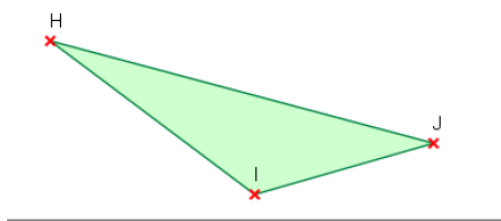
1. Určete které kombinace obrázků mají **přímou** a které **nepřímou shodnost**

2. Doplň obrázek tak, aby byl osově souměrný.

3. Narýsuj podobný obrázek a doplň do něj obraz v osové souměrnosti.

4. Sestrojte obraz kruhu K, který je ohraničen kružnicí $k(S, 3\text{ cm})$, v osové souměrnosti s osou o , která: **a)** prochází středem S kruhu k **b)** prochází mimo kruh k **c)** prochází kruhem K , ale neprochází jeho středem.